

БУРСАЦЬКИЙ УЗВІЗ

№3 (8), жовтень 2009 року

ДАНИЙ ВИПУСК ГАЗЕТИ ПРИУРОЧЕНИЙ ДО 80-річчя АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ

1929 3 днем народження, академіє! **2009**

ВІД РЕДАКЦІЇ

**VIVAT ACADEMIA!
VIVAT PROFESSORES!**

По-літньому теплою і сонячною видається цьогорічна осінь, яка запам'ятається надовго усім, хто в думках і серцях причетний до Харківської державної академії культури. Запам'ятається вона не лише своєю чарівністю і різнобарв'ям осінніх фарб, а й величністю і помпезністю святкових заходів з нагоди 80-річчя з дня заснування нашої alma mater.

Офіційною датою створення Академії культури прийнято вважати 10 вересня 1929 року. Академія пройшла надзвичайно різнобарвний шлях свого розвитку – від Інституту політичної освіти до безпосередньо Державної академії культури. У цьому проміжку наша alma mater доволі-таки тривалий час була Бібліотечним інститутом і лише 1939 року отримала статус ДЕРЖАВНОЇ, а 1998 року – статус АКАДЕМІЇ.

Протягом усього часу служіння суспільству академія була унікальним навчальним закладом, який сприяв розвитку української культури та мистецтва, готував висококваліфікованих фахівців у культурологічно-мистецькій, соціально-комунікативній та гуманітарно-інформаційній сферах.

Тож вітаємо увесь творчий колектив із цим святковим ювілейним днем і бажаємо успіхів, добра, наукових і творчих досягнень, гідних викладача, науковця, студента, співробітника Академії культури!

ВІТАЄМО

**СПРАВЖНІЙ
ПОДАРУНОК ДО
ЮВІЛЕЮ**

Чисельність професорсько-викладацького складу Харківської державної академії культури з науковими ступеннями, вченими та почесними званнями на сьогодні складає близько 70 %. Більше 50 викладачів академії – це доктори наук, професори, народні, заслужені артисти та заслужені діячі культури та мистецтв. Справжнім подарунком до ювілею академії стало отримання її зірковим педагогічним колективом ряду нових заслужених нагород та звань. Так, **орденом «За заслуги» III ступеня** нагороджено **АЛЖНСВА** Юрія Борисовича, **ІРХУ** Василя Івановича та **КОЛНОГУЗЕНКА** Бориса Миколайовича; державне почесне звання **«Народний артист України»** присвоєно **ЧЕМЕРОВСЬКОМУ** Феліксу Аркадійовичу; державне почесне звання **«Заслужений працівник культури України»** присвоєно **ЛОГІНОВІЙ** Тетяні Олександрівні та **ОСТРОВСЬКІЙ** Карині Володимирівні; державне почесне звання **«Заслужений діяч мистецтв України»** присвоєно **РОЗІНУ** Мойсею Яковичу.

Тож вітаємо всіх, хто за багаторічну працю і вагомий внесок у розвиток культури та мистецтва України отримав високі державні нагороди і почесні звання і тим самим збагатив золотий фонд нашої академії.

Розповіді про плідну творчу діяльність деяких вищезгаданих викладачів читайте на стор. 4-5, 8-10, а також у подальших номерах газети.

ТРИБУНА РЕКТОРА

«АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ – СЕНС МОГО ЖИТТЯ», –

говорить **РЕКТОР** Харківської державної академії культури, член-кореспондент Академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН, кавалер орденів «За заслуги» I, II та III ступенів, доктор історичних наук, професор **Василь Миколайович ШЕЙКО**.

– Василю Миколайовичу, а що ще для Вас означає Академія культури, яке місце посідає у Вашому житті?

– Якщо говорити коротко, – одне з основних, бо академія для мене – це і юність, і зрілість, і творчі злети, і здобутки, і робота. Академія – це значна частина мого життя. У цих священних, так би мовити, намолених стінах пройшли десятки років, тут щодня проходить і точиться життя, тут ведеться боротьба за краще, це, справді, сенс мого життя!

(Продовження на стор. 2)

«АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ – СЕНС МОГО ЖИТТЯ»

(Продовження)

– **Василіо Миколайовичу!** Цього року Академія культури святкує своє 80-річчя з дня заснування. А якою академія прийшла до свого ювілею? Якими досягненнями Ви як ректор можете пишатися на сьогодні?

– Якщо порівнювати Інститут культури, який був 20 років тому, і Академію культури, яка є сьогодні, то це абсолютно різні навчальні заклади. Тоді це був навчальний заклад фактично з одним факультетом – бібліотечним. Другий факультет, який готував фахівців для самодіяльного мистецтва СРСР, разом із СРСР пішов у небуття. Словом, існування інституту було поставлено на межу закриття.

Зараз Академія культури має 10 факультетів і більше 50 спеціальностей і спеціалізацій, що є неймовірно популярними. Візьмімо хоча б соціальну педагогіку або культурологію – зараз усі навчальні заклади вважають за честь відкрити ці спеціальності, але саме ми були серед перших, хто почав випускати подібних фахівців, хто розробив і оприлюднив формули цих спеціальностей і напрями їх досліджень.

Якщо ж говорити про новий факультет документознавства та інформаційної діяльності, то це – своєрідний інформаційний факультет, що готує фахівців, які добре знають комп'ютерні технології, які добре знають методику здобуття інформації, її переробки та використання в інформаційному суспільстві.

На сьогодні в академії функціонує аспірантура (з 1994 р.) з 6-ти наукових спеціальностей та докторантура (з 1996 р.) з 3-х наукових спеціальностей.

Раніше не було і спеціалізованих вчених рад, а на сьогодні їх створено дві – із захисту докторських і кандидатських дисертацій у галузі культурології і мистецтв та соціальних комунікацій. Так, лише за п'ять останніх років викладачі академії захистили 10 докторських і 47 кандидатських дисертацій. Взагалі, сьогодні 70 % колективу академії – зі ступенями та званнями.

Раніше ми не мали зв'язків з іноземними партнерами, а сьогодні

є дійсними членами ряду міжнародних асоціацій, зокрема Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ, Організації Європейської співдружності в галузі бібліотечно-інформаційної освіти, Європейської асоціації бібліотечно-інформаційної освіти та наукових досліджень.

До того ж академія на сьогодні має широкі навчальні та наукові зв'язки з Університетом Роберта Гордона (Велика Британія), Університетом штату Іллінойс (США), Вищою Королівською школою бібліотекознавства (Данія), Амстердамським університетом і Вищою політехнічною школою (Нідерланди), Вищою школою бібліотекознавства та інформатики й Українським Вільним Університетом (Німеччина), Вищою гуманітарно-економічною школою (Польща) тощо.

Сьогодні Академія – це лідируючий вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, який готує фахівців європейського зразка, фахівців, які користуються шаленим попитом не тільки в Україні, а й далеко за її межами, фахівців, які озброєні методикою отримання знань, механізмами самонавчання, саморозвитку і самовдосконалення.

Академія культури святкує своє 80-річчя, маючи потужний педагогічний колектив, маючи серйозні відомі наукові школи, лідерами яких є відомі вчені, доктори і кандидати наук. Академія також славиться своїми чудовими колективами – хореографічними, музичними, театральними. Так, наприклад, студентський театр народного танцю «Заповіт», що успішно функціонує з 1990 року, неодноразово виборював гран-прі, ставав лауреатом міжнародних конкурсів і фестивалів у Бельгії, США, Іспанії, Португалії, Росії та інших країнах світу; а академічний хор студентів неодноразово виступав на сцені Національної філармонії України, ставав лауреатом і дипломантом престижних конкурсів та фестивалів державного й міжнародного рівнів тощо. Тобто нам є чим пишатися, ми з гідністю і радістю зустрічаємо свій ювілей!

– Якими, на Вашу думку, є пріоритетні напрямки подальшого розвитку Академії? Якими є перспективи на майбутнє?

– Пріоритетними є ті напрямки, над якими ми зараз працюємо – культурологічно-мистецтвознавчий та інформаційно-документознавчий напрямки, тобто це 2 основних наукові галузі – «культурологія» та «соціальна комунікація», які в грудні 2006 року з нашої ініціативи і за підтримки Кабінету Міністрів України, ВАКу України та більшості вишів відповідного профілю, були введені до «Переліку спеціальностей, за якими проводяться захисти дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук, присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань». Отже, завдяки нашим зусиллям є не лише відповідні навчальні дисципліни, а й ще наукові галузі, які на сьогодні потребують продовження розвитку і вдосконалення.

– А чи існують, на Ваш погляд, критерії віку вищого навчального закладу? 80 – це мало чи багато?

– Усе у світі відносно. 80 для навчального закладу – це чималий вік, враховуючи, що багато вишів в Україні мають по 10, 20, 30 років. Я вважаю, що академія на сьогодні перебуває в ейфорії свого розвитку і зрілості, у віці, коли вона видає наукові, навчальні доробки і готує висококваліфікованих фахівців для України в галузі культури та мистецтва.

– І наостанок традиційне вітальне слово від ректора студентському і педагогічному колективу з нагоди ювілею нашої *alma mater!*

– Бажаю всім здоров'я, яке є запорукою можливості подальшого вдосконалення і розвитку нашої роботи, творчих успіхів, натхнення, сімейного благополуччя, щастя всім, хто в нас навчається чи навчався, працює чи працював, і, взагалі, всім, хто має відношення до культури, мистецтва, документознавства та інформаційної діяльності!

**З В.М.Шейком розмовляла
І.А.Куриленко, викладач**

ЕТАПИ ВЕЛИКОГО 80-річного ШЛЯХУ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ

Історія створення Харківської державної академії культури пов'язана з бібліотечною освітою. Бібліотечний підрозділ спочатку існував у складі Харківського інституту народної освіти (ХІНО). Постановою Раднаркому УРСР (13 вересня 1925 року) в ХІНО 1 листопада 1925 року відкрито факультет політичної освіти з міським і сільським відділами, у структурі якого передбачалися книжково-бібліотечна і музейна секції, які й розпочали підготовку кадрів. Улітку 1927 року було створено бібліотечне відділення, яке здійснювало підготовку організаторів бібліотечної роботи та кваліфікованих бібліотекарів. 20 травня 1929 року колегія Нарком освіти, а 10 вересня цього ж року Раднарком УРСР прийняли рішення про створення на базі факультету політичної освіти ХІНО самостійного вищого навчального закладу – Харківського інституту політичної освіти (ХІПО), у структурі якого було бібліотечне відділення. Саме 10 вересня 1929 року прийнято вважати офіційною датою створення Харківської державної академії культури. У серпні 1930 року ХІПО перейменованій у Харківський інститут комуністичної освіти (ХІКО), а 1931 року – у Всеукраїнський інститут комуністичної освіти (ВУІКО), у структурі якого було створено бібліотечний факультет. Згодом, 24 січня 1934 року, Нарком освіти видав наказ №45 про підготовку в Україні бібліотечних кадрів без відриву від виробництва. У ВУІКО, окрім денного (615 осіб), почав функціонувати вечірній бібліотечний факультет (203 особи). Цього ж року запроваджена диференційована підготовка бібліотечних кадрів для наукових, масових і дитячих бібліотек.

З метою підготовки висококваліфікованих кадрів для дитячих бібліотек та перепідготовки тих, котрі вже працюють, у 1934/1935 навчальному році при бібліотечному факультеті ВУІКО (денній і вечірній формі навчання) створено відділ

підготовки працівників дитячих бібліотек.

1935 року Всеукраїнський інститут комуністичної освіти був реорганізований в Український бібліотечний інститут. Зважаючи на нагальну потребу України в наукових фахівцях бібліотечного профілю, наказом Наркомосу УРСР від 7 грудня 1938 року «Про бібліотекознавчу аспірантуру» при УБІ створено аспірантуру з наукової спеціальності «Бібліотекознавство».

3 серпня 1939 року Український бібліотечний інститут перейменовано в Харківський державний бібліотечний інститут (ХДБІ), в якому функціонували 3 факультети – бібліотекознавства, бібліографії, дитячих та юнацьких бібліотек, а також аспірантура.

У зв'язку з небезпекою окупації Харкова 1941 року комісаріатом освіти було прийнято рішення про евакуацію Харківського державного бібліотечного інституту в Кзил-Орду Казахської РСР, де він функціонував при Харківському державному університеті на правах окремого факультету.

1 червня 1947 року Державний бібліотечний інститут поновлює свою роботу в Харкові в складі 3-х денних факультетів – бібліотекознавства, бібліографії, дитячих та юнацьких бібліотек. Відновлено було також навчання на заочному відділенні.

Поступово перед інститутом постало питання про розширення набору та збільшення кількості спеціальностей та спеціалізацій. Першою ластівкою в цьому напрямі була підготовка організаторів-методистів клубної роботи і викладачів клубної справи для спеціальних технікумів. Почалася вона з вересня 1950 року коли в інституті було відкрито факультет культурно-освітньої роботи.

Відтак розширення і поглиблення культурологічного змісту роботи інституту стали підґрунтям для його реорганізації в листопаді 1964 року в Харківський державний інститут культури.

БУРСЯЦЬКИЙ УЗВІЗ, №3 (8)

У наступні роки інститут зазнав суттєвих трансформаційних змін: від вищого навчального закладу, що готував фахівців для бібліотек і клубних установ, кадри для художньої самодіяльності, до вищого навчального закладу, який здійснює підготовку фахівців не лише для культурологічної, соціально-комунікативної сфер, а й для нових форм культури, просвітників, носіїв і трансляторів культурного надбання, високих морально-естетичних якостей людини.

8 червня 1998 року постановою Кабінету Міністрів України №818 на базі ліквідованого Харківського державного інституту культури створено Харківську державну академію культури.

Нині ХДАК – це унікальний гуманітарно-інформаційний, культурологічно-мистецький, соціально-комунікаційний вищий навчальний заклад загальнодержавної форми власності, акредитований у повному обсязі за IV рівнем.

За значний внесок у розвиток української культури, мистецтва, підготовку висококваліфікованих фахівців академія була нагороджена 1979 року Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, 1999 року – Почесною грамотою Верховної Ради України, а 2004 року – Почесною грамотою Верховної Ради України і Золотою медаллю Академії мистецтв України.

80-річний історичний шлях Харківської державної академії культури свідчить про її унікальність, феноменальну особливість системного поєднання гуманітарно-інформаційної та мистецько-культурологічної освіти, що дозволило їй стати не тільки провідним навчальним і науковим, а й соціально-культурним центром, який має значний авторитет не лише в Україні, а й далеко за її межами.

**В.М.Шейко, ректор ХДАК,
М.М.Каністратенко, перший
проректор ХДАК,
Н.М.Кушнарєнко, проректор з
наукової роботи ХДАК**

20-річний ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

1989 року завдяки зусиллям народного артиста України, лауреата міжнародних конкурсів, професора, кавалера ордена «За заслуги» III ступеня Бориса Миколайовича Колногузенка в Академії культури було відкрито відділення народної хореографії, на базі якого була утворена кафедра і невдовзі вже утворений факультет хореографічного мистецтва. Тож у зв'язку з 20-річним ювілеєм кафедри народної хореографії редакційна колегія і звернулася до Бориса Миколайовича з проханням розповісти декілька слів про шляхи розвитку і становлення факультету.

– Борисе Миколайовичу, а з чого, власне, усе починалося і якими досягненнями Ви як декан факультету можете пишатися на сьогодні?

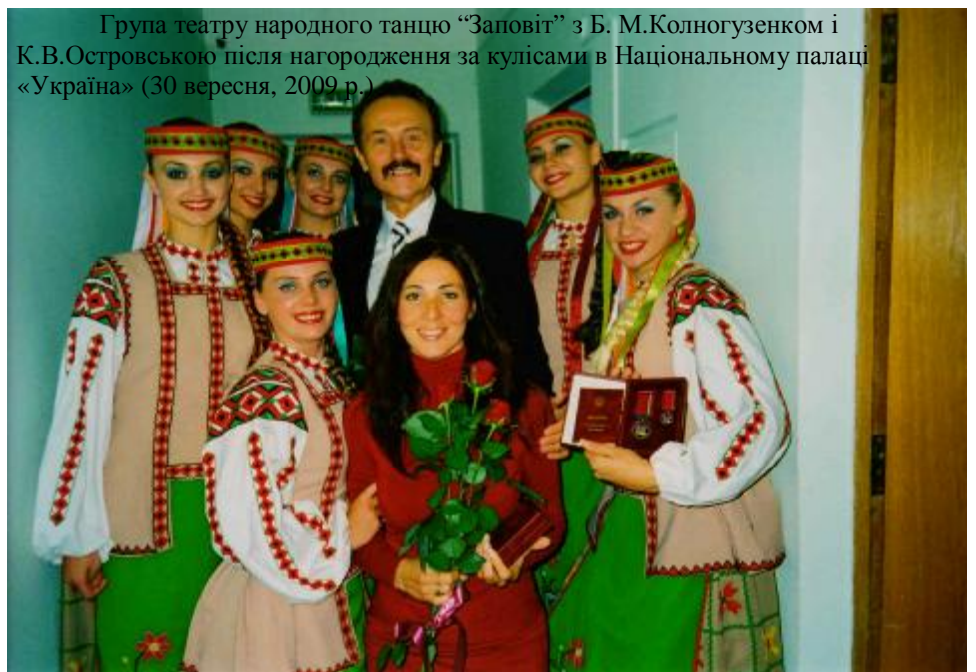
– На кінець 80-х років ніде в Україні, окрім Києва, не існувало офіційного хореографічного відділення. Відтак ідея створення такого відділення в Харкові була цілком природною і закономірною, бо Харків – це одне з найпотужніших міст нашої країни і в технічному, і культурному плані.

Коли надійшла пропозиція від ректора Інституту культури створити хореографічне відділення, я погодився, незважаючи на те, що наші погляди на хореографічне виховання у вищій школі були різні. Через рік посаду ректора ХДІК посів В.М.Шейко, з яким основні думки щодо мистецької освіти повністю співпадали.

На початку роботи мені доводилося вирішувати чимало нагальних питань. Передусім – це написання навчальних планів і програм із відповідних предметів. Треба зазначити, що ті плани, за якими йшло навчання в провідному Київському виші, мене не влаштовували через ряд помилкових позицій. Тому, маючи можливість вивчати плани інших міст – Москви, Санкт-Петербурга, Мінська, Києва, Краснодар, я зробив певні висновки і ось уже як 20 років і кафедра народної хореографії (яка 1 вересня цього року відсвяткувала свій 20-річний ювілей), і всі інші кафедри нашого факультету навчаються за моїми навчальними планами, затвердженими Міністерством культури та туризму. Друге нагальне питання, яке потребувало вирішення, полягало в тому, щоб запросити до академії справ-

Нагородження Б.М. Колногузенка орденом «За заслуги» III ступеня (30 вересня 2009 року, Київ, Національний палац «Україна»)

Група театру народного танцю «Заповіт» з Б.М.Колногузенком і К.В.Островською після нагородження за кулісами в Національному палаці «Україна» (30 вересня, 2009 р.)

жніх фахівців у галузі хореографічного мистецтва. Як відомо, балетмейстерів у Харкові багато (близько 150), але таких, які б могли викладати у вищій школі було дуже мало як на той час. Серед тих, із ким я розпочинав у перші роки роботи на хореографічному відділенні в Академії культури, назву провідного концертмейстра Володимира Пилиповича Лісневського та провідного викладача кафедри народної хореографії з класичного та історичного бального танцю Людмилу Миколаївну Шилову. Двоє цих фахівців працюють разом зі мною і до сьогодні.

Перший рік роботи на хореографічному відділенні показав, що якщо студенти, навчаючись навіть у найдосвід-

ченіших фахівців, не матимуть сценічної практики, то згодом, коли вони отримають диплом, будуть не здатні практично працювати як артисти, як керівники хореографічних колективів тощо. І тому влітку 1990 року я почав створювати творчий колектив, який в майбутньому отримав назву «Заповіт». Основна моя мета як керівника – робити не просто танки, а композиції, в основі яких не лише український та інший національний фольклор, а й цікавий розвиток сюжету, образу, драматургії. Отже, було взято напрямок ансамблю з театральним нахилом, у зв'язку з чим і назва колективу була

(Продовження на стор.5)

затверджена як театр народного танцю «Заповіт».

Зараз на кафедрі народної хореографії працюють усі наші випускники. Взагалі педагогічний склад факультету хореографічного мистецтва, окрім декількох фахівців, – це вихованці кафедри народної хореографії. Одна з перших, кого ми залишили в нас працювати – Карина Володимирівна Островська. Ось через півроку «Заповіту» буде 20 років, а вона в творчому колективі – 18 років і вже як 14-й рік є моєю основною помічницею. Будучи здібною студенткою і провідною виконавицею «Заповіту», Карина Володимирівна стала і однією з кращих викладачів нашого факультету. Її навчальна робота з будь-якою групою просто захоплює. На її академічному показі у фіналі семестру студенти (з будь-яким потенціалом!) завжди показують високий рівень підготовки, завжди знають матеріал і подають його на відмінно. Такій професійній майстерності Карини Володимирівни я і не дивуюся, бо вона людина наполеглива та працююча, а до тих знань, які їй були надані, вона додала чимало свого. Тому я дуже радію, що 30 вересня Президент нашої держави в Палаці «Україна» вручив їй відзнаку «Заслужений працівник культури України». За 20 років – це перша випускниця, яка отримала державне почесне звання. Маю надію, що попереду будуть і наступні.

– *Борисе Миколайовичу, театр народного танцю «Заповіт» чимало гастролює, буває за кордоном, відомий майже на весь світ. Розкажіть про успіхи Вашого колективу, про останні поїздки, і, можливо, про якісь нові творчі плани.*

– «Заповіт» почав гастролювати ще з перших місяців свого існування. Так, перший виїзд (чи, точніше, виліт) відбувся 1990 року до США, до міста Ценценаті (побратима Харкова), а також до Вашингтона та Нью-Йорка.

Наш колектив вирізняється тим, що кожного року ми беремо участь в усіх як всеукраїнських, так і міжнародних потужних конкурсах, в яких з 1992 року завжди перемаємо, і перемаємо не лише аматорські колективи, а й усі професійні колективи країни. Над нами знаходиться лише непереможний у всьому світі Національний ансамбль танцю ім. Павла Вірського, яким свого часу керував сам Павло Вірський. Звичайно, є творчі колективи, які технічно «Заповіту» не поступаються, але ми перемаємо своїми авторськими творами та манерою виконання. Так, наприклад, у II Всеукраїнському конкурсі народ-

Нагородження К.В.Островської відзнакою «Заслужений працівник культури України» (30 вересня 2009 р., Київ, Національний палац «Україна»)

ної хореографії імені П.Вірського, в якому за перемогу змагалося 740 колективів із усіх областей України, «Заповіт» був на I місці. А в найбільшому Міжнародному конкурсі танцю народів світу «Веселкова Терпсихора» 2003 року ми посіли I місце, 2004 і 2006 року – отримали «Гран-прі». До речі, за умовами цього конкурсу «Гран-прі» можна отримати лише один раз у житті, але 2006 року перевага нашого колективу була настільки вагомою над усіма іншими колективами, що загальним рішенням міжнародного журі нас було визнано найкращими і, як виняток, вдруге було вручено «Гран-прі».

Вищі нагороди й визнання «Заповіт» отримував і в інших країнах. Так, наприклад, у січні 2008 року у нас було гастрольне турне в рамках Днів української культури у Франції. А в серпні того ж року ми перебували в Іспанії, де стали лауреатами I ступеня в Міжнародному конкурсі-фестивалі «Фольклорне літо Іспанії – 2008».

У 2009 році ми встигли побувати в Словачії, Австрії, Італії, а влітку отримали «Гран-прі» на III Міжнародному конкурсі хореографічного мистецтва «Одеські перлини». До того ж ми зібрали на цьому конкурсі великий урожай нагород: мені було вручено диплом лауреата за кращі балетмейстерські роботи, а провідних артистів театру було персонально нагороджено дипломами лауреатів за високу виконавську майстерність.

Остання знакова подія для нас відбулася 30 вересня, коли ми в складі кращих творчих колективів Харківщини представляли хореографічне мистецтво рідної землі на сцені Національного палацу «Україна». Мені приємно,

БУРСЯЦЬКИЙ УЗВІЗ, №3 (8)

Група «Заповіту» з Б.М.Колногузенком і К.В.Островською після перемоги на Міжнародному конкурсі «Одеські перлини» (червень, 2009 р.)

що журі і глядачі одним із найкращих номерів називали композицію «Козацький святковий» у виконанні театру народного танцю «Заповіт». У цей вечір я отримав дві нагороди від Президента України: перша – один із найвищих державних орденів – орден «За заслуги» III ступеня, а друга – державне почесне звання моєї учениці.

Щодо планів, то «Заповіт» у листопаді буде брати активну участь у святковому концерті на честь 80-річчя нашої Академії; у січні – творчий виїзд до Чехії та Німеччини, у квітні 2010 року – сольні концерти в Харкові та Києві.

З Б.М.Колногузенком розмовляла І.А.Куриленко, викладач

Освідчення в коханні або

Академія культури в житті студента

ПОЧАТОК НОВОГО ДНЯ

Відкриваю двері ХДАК. Лише пів на дев'яту, а вже чути звуки фортепіано та віддалене ехо з хореографічного класу: «Один-два-три...». Піднімаюся сходами... Проходжу повз відчинену аудиторію №22... Застиглі обличчя комп'ютерів уже готові до роботи... А стіни іншої аудиторії вже заграла голосами студентів-співаків. Хтось підкоряє музичні інструменти, хтось опановую танцювальні «па», а хтось учиться грати життєві ролі, може, – трагічні, а може, – комічні... Таким є початок нового дня в могутніх стінах Академії культури – в моїй академії і в моєму житті!!!

**Катерина Працюк, II курс,
ф-т документознавства**

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ З СОБОЮ

Для мене академія – це місце зустрічі з собою. У виручій ні-

МИ ПРО ЦЕ ЗНАЄМО

сенітниці, апофеозі божевілля, ім'я якому – життя, вона є вказівником на шляху розгортання людської особистості, натхненником допитливості – основи плідних шукань і здобутків, поштовхом до творчого сумніву, науковою методикою в наближенні до людини. Моя академія – це моя провідниця, провідниця внутрішньої і душевної гармонії по загальному світовому ландшафту.

**Олена Акименко, 4 курс,
ф-т культурології
ПЛАНЕТА ЗНАЇ**

Академія культури для мене – це друга домівка, місце цікавих зустрічей та нових відкриттів, планета знань і, безумовно, живих вражень: концертів, наукових конференцій, що дають можливість проявити себе!

**Олена Полякова,
III курс, група 6-PR**

ПОЗИТИВНА ЕНЕРГІЯ

Академія культури – це не тільки лекції, семінари, сесії та улюблена група. Це, насамперед, можливість самореалізації, можливість зустрічі та спілкування з цікавими та мудрими викладачами і студентами. Це – позитивна енергія, яка надихає на нові звершення. Це – моє життя!

Ксенія Жук,

4 курс, ф-т культурології

ЧАСТОЧКА ПЕРЛИНИ

Державна академія культури,
Що в місті Харкові стоїть,
Для нас, як часточка перлини,
Що в океані знань лежить.

Вона для нас, як друга мати,
Що напувала всіх знанням,
Вона любов змогла нам дати,
Що розпеклась по всіх серцях.

**Студенти 4 курсу заочн.
відділен., «Музейна справа»**

ПриватБанк завжди поруч...

Ось ми і відсвяткували старт навчального року, закрутилося, завирувало студентське життя. Попереду – підручники, семінари, модулі? Звісно, так. Але ж головне – на обрії уже маячить День студента! Свято молодості, розуму й завзяття. А який студент не любить веселитися? Наша дійсність сповнена дрібницями, проблемами й негараздами, тож посеред усього різноманіття є чи не єдина світла можливість зберігати бадьорість духу – жити на повну, робити щасливим себе і рідних тобі людей. І... вміти веселитися! Однак, на жаль, свята закінчуються, і бувають ситуації, коли веселощі раптом затьмарюються фінансовими складнощами... Позичити? У кого? А чи встигну віддати? Що ж, тоді просто необхідно відчувати підтримку близьких людей, готових прийти на допомогу.

У такому разі дехто звертається до систем грошових переказів, але в багатьох виникають сумніви, недовіра. Наскільки це надійно? Спробуємо відповісти на питання,

які найчастіше цікавлять потенційних користувачів таких систем.

Що обрати? Спершу потрібно обрати банк. Найбільшою популярністю на сьогодні користується Приватбанк, відділення якого легко знайти в усіх районах нашого міста. Його надійність підтверджена численними дипломами та нагородами – так, у 2007 – 2008 роках Приватбанк отримав диплом «Найнадійніший банк року». Одними з найпоширеніших систем грошових переказів вважається Western Union та PrivatMoney, за допомогою яких гроші надходять до отримувача миттєво, немовби «з рук у руки».

Де можна здійснити грошовий переказ? Здійснити грошовий переказ можливо в будь-якому з 135 відділень Харківської філії Приватбанку, 50 з них працюють навіть у вихідні. Кожне відділення дає змогу надіслати гроші в більш, ніж 200 країн у всьому світі.

Що потрібно? Для відправлення – гроші і паспорт, для отримання – тільки паспорт. Усе.

Чим захищений переказ грошей із допомогою Western Union та PrivatMoney? Кожен переказ має індивідуальний контрольний номер, за яким його можна відстежити. Це гарантує, що гроші будуть виплачені тому, кому належать.

Як можна отримати інформацію про тарифи та інші подробиці переказів? По-перше, у будь-якому відділенні нашого банку. По-друге, за телефонами 8 (057) 751-82-15, 8 800 500 00 30 та на офіційному сайті www.privatbank.ua.

Отже, виходить, що непередбачувані ситуації й витрати більше не затьмарять студентські будні! А відстані між рідними людьми можуть стати коротшими.

Для цього потрібна тільки гарантія надійності, швидкості та зручності. Приватбанк спільно з компанією Western Union готові надати таку гарантію.

**Керівник Департаменту
грошових переказів ХГРУ
Приватбанку О.Г.Тарутіна**

«Бурсацькому узвозу» – 2 роки!

Власне друковане видання мають багато навчальних закладів Харкова, більше десяти з них – лише виші III – IV рівнів акредитації. У Харківській державній академії культури своєрідним здійсненням журналістських мрій багатьох студентів і викладачів є якраз газета «Бурсацький узвіз», що з 12 травня 2009 року є офіційно зареєстрованим друкованим засобом масової інформації. Тож вітаємо увесь творчий колектив і читачьку аудиторію зі зміною статусу нашого загальноакадемічного періодичного видання!

Історія нашої загальноакадемічної газети починається з жовтня 2007 року, коли з ініціативи ректорату, зосібна **Алли Олександрівни Рижанової**, проректора з науково-педагогічної та виховної роботи, побачили світ шпальти газети «*Academia*». За час свого існування газета дещо змінила свій формат і, що найголовніше, з об'єктивних причин змінила свою назву на «**БУРСАЦЬКИЙ УЗВІЗ**».

Особливість нашої газети в тому, що вона є передусім літописом найважливіших академічних подій: на її сторінках віддзеркалюються цікаві сторінки студентського життя, повідомляється про участь та перемоги наших студентів у всеукраїнських та міжнародних конкурсах, про їх спортивні, наукові й творчі досягнення тощо. На сторінках газети відображаються репортажі з особливо цікавих та масових молодіжних подій академії, зокрема, щорічні студентські конкурси, спартакіади, літературно-мистецькі вечори, огляди художньої самодіяльності та концерти до святкових дат.

До того ж газета є своєрідним орієнтиром або путівником, що знайомить студентів і викладачів з життям їх рідної академії, її факультетами, спеціальностями. Читачам газети постійно пропонуються нові рубрики, які втілюють важливі і актуальні для нашої академії питання: «Трибуна ректора», «Три-

буна проректора», «Трибуна декана», «Академічна зупинена мить», «Учителю, перед іменем твоїм...», «Ексклюзивне інтерв'ю», «Маршрутами екскурсій», «Спортивні новини», «Поетична творчість» та інші. У цілому, на сторінках газети «Бурсацький узвіз» відображається все, чим жила і живе сьогодні Академія культури, висвітлюються різноманітні проблеми, яскраві факти, знакові події.

Серед приємних і цікавих традицій випусків нашої газети – привітання ювілярів академії, співробітників та студентів за особливі досягнення та з державними та професійними святами.

Газета постійно розповідає про зірковий професорсько-викладацький склад усіх факультетів, публікує ексклюзивні інтерв'ю. Так, наприклад, серед героїв численних нарисів нашої газети варто назвати **Василя Миколайовича Шейка** – ректора Харківської державної академії культури, **Бориса Миколайовича Колногузенка** – декана факультету хореографічного мистецтва, **Зою Іванівну Алфьорову** – декана факультету кіно-, телемистецтва, **Тетяну В'ячеславівну Большакову** – декана факультету музичного мистецтва, **Людмилу Іванівну Колесник** – заступника декана факультету менеджменту, **Людмилу Яківну Філіппову** – декана факультету документознавства, **Мойсея Яковича Розіна** – професора кафедри акторської майстерності, **Зураба Григоровича Аласанія** – завідувача кафедри телерепортерської майстерності, **Євгена Федоровича Маслова** – викладача кафедри телерепортерської майстерності та ін.

Треба зазначити, що чимало студентів різних курсів і різних спеціальностей висловлюють бажання працювати над створенням загальноакадемічної газети. Так, наприклад, регулярно надходять яскраві журналістські матеріали від студентів факультету кіно-, телемистецтва – другокурсників **Максима Статівка**, **Вадима Шевякіна**, **Маргарити Бубенко**, **Дмитра**

Махмутова, **Юлії Юрченко** та третьокурсників **Андрія Компанійця**, **Альони Демченко**, **Наталії Мартинюк**... Відповідно, газета «Бурсацький узвіз» є ще й навчальним майданчиком, де студенти, зокрема майбутні журналісти, мають чудову можливість набути професійних навичок.

Сторінки газети «Бурсацький узвіз» завжди відкриті і для викладачів нашої *alma mater*. Так, багатьом читачам запам'яталися цікаві інформаційні матеріали, що надійшли до редакції від **Алли Олександрівни Рижанової** – проректора з науково-педагогічної та виховної роботи; **Віктора Хасановича Закірова** – завідувача кафедри фізичної культури та здоров'я; **Тетяни Олександрівни Шикаленко** – директора нашої академічної бібліотеки; **Олени Миколаївни Сухорукової** – викладача факультету по роботі з іноземними громадянами...

Упродовж двох років існування газети до редакції регулярно надходять відео- і фотоматеріали від оператора **Юрія Юрійовича Великого**, який мовою відео- і фотокадра вмів надати неповторності кожній хвилині студентсько-викладацького життя нашої академії.

Безсумнівно, на сьогодні газета «Бурсацький узвіз» уже має своє неповторне творче обличчя, вона зарекомендувала себе як серйозне (офіційно зареєстроване!) періодичне видання з перспективою на майбутнє. Будучи газетою комплексного типу, «Бурсацький узвіз» прагне бути однаково цікавим як для студентів, так і для викладачів, як для працівників неосвітнянських підрозділів академії, так і для її керівництва.

Наша газета – це образ, обличчя академії. Тож побажаємо їй постійно тримати свою руку на пульсі академічного життя, а її творцям – викладачам, студентам та співробітникам *alma mater* – натхнення, наполегливості та ініціативності при формуванні наступних номерів.

Указом Президента України від 23 червня 2009 року професору кафедри майстерності актора Харківської державної академії культури **Мойсею Яковичу РОЗІНУ** присвоєно звання «Заслужений діяч мистецтв України». Це почесне звання свідчить про особистий вагомий внесок Мойсея Яковича в розвиток української культури і мистецтва, в професійне виховання діячів сучасного театрального мистецтва в галузі сценічної пластики актора! Список його досягнень і нагород, цифри і факти його життя могли б зайняти цілий газетний номер і навіть більше. Ось лише деякі з них: Мойсей Якович є членом Національної спілки театральних діячів (з 1965 р.), режисером із пластики, режисером-постановником фехтувальних сцен у професійних театрах (з 1966 р.), заслуженим діячем мистецтв Бурятії (1975 р.), доцентом (1985 р.), професором (1992 р.), відмінником освіти України (2002 року), лицарем ордену «Святого Станіслава» (2007 р.) і ось, нарешті, – заслуженим діячем мистецтв

України (2009 р.). Серед опублікованих наукових та науково-методичних праць Мойсея Яковича є діючі навчально-методичні посібники та програми з трьох пластичних навчальних дисциплін («Ритміка», «Основи сценічного руху» та «Сценічне фехтування») для вищих

та середніх навчальних закладів культури та мистецтва України.

За 57 років своєї творчої та педагогічної діяльності, з них – 47 років у галузі театральної педагогіки, Мойсей Якович виховав декілька десятків поколінь учнів, чимало з яких уже самі – досвідчені викладачі сценічного майстерності, доценти, кандидати наук, професори, заслужені артисти України, заслужені діячі мистецтв України, народні артисти України... Проїшовши школу пластичної культури Мойсея Яковича, багато хто з них на сьогодні працює в професійних театрах та навчальних закладах (вищих і середніх), на телебаченні, радіо і кіностудіях України, Росії, зарубіжжя.

Редакція газети щиросердно вітає шановного Мойсея Яковича зі знаменною подією – з присудженням державного почесного звання і бажає подальших успіхів, досягнень та творчого натхнення на користь театральної педагогіки – тобто сценічного мистецтва!

З великої літери Учитель

Чому Учитель з великої літери

Загальновідомо, що не той учитель, хто отримує освіту вчителя, а той, у кого є внутрішня впевненість у тому, що він є, повинен бути і не може бути **аніким іншим**. Саме таким Учителем із великої літери і є **Мойсей Якович Розін** – неперевершений театральний педагог в галузі акторської пластики, відомий не лише в Україні, але і за кордоном.

...Моє знайомство з Мойсеєм Яковичем розпочалося спочатку заочно – зі слів студентів, які щоразу з гордістю говорять про свого Вчителя як про інтелектуальну, високоосвічену людину, людину унікального і універсального педагогічного дару, яка здатна навчити кожного студента мистецтву сценічного бою та пластики, мистецтву сценічного фехтування. Будучи особливо вимогливим, Мойсей Якович, як зазначають його учні, завжди досягає професіоналізму майбутніх акторів та режисерів у процесі навчання (незалежно від видів сценічного мистецтва!) завдяки методу К.С.Станіславського і методиці І.Е.Коха, що побудовані на об'єк-

тивних законах людської природи та об'єктивних законах сценічної виразності. Він вчить не тільки сценічним падінням, а й вчить підніматися і йти далі вперед, вчить «умінню тримати удар», вчить розуміти та усвідомлювати заради чого прийшов у цю професію майбутній актор та режисер, який мріє передусім самореалізуватися, а потім уже, розуміючи заради чого він прийшов, починає навчатися техніці своєї професії.

Так, поступово проймаючись (крізь призму студентської свідомості) глибокою повагою до неперевершеного театрального Педагога, в мене виникло непереборне бажання познайомитися з ним особисто, тобто побувати на його заняттях, де я, власне, і переконалася в його яскравій індивідуальності, в безмежній відданості своїй справі та особливо любові до студентів.

...Спочатку зустріч із Мойсеєм Яковичем у моїй уяві передбачала формальний характер інтерв'ю – постановку конкретних питань і лаконічних відповідей Учителя. Але несподівано для мене зустріч набула творчої атмосфери. ...Численні газетні статті, як,

наприклад, «Актор, король і ... Мойсей» або «Маестро сценічних баталій», ... калейдоскоп фотографій із життя Мойсея Яковича і, звичайно ж, самі спогади Учителя дозволили мені поринути в безмежний світ захоплюючих фактів його життєвого і творчого шляху, з яким я і хотіла б познайомити сьогодні читачів нашої газети.

Перші кроки на театральній ниві

Уперше Мойсей Якович вийшов на сцену 1942 року в шкільній виставі, коли йому було тільки десять років. Він тоді іще не усвідомлював, що таке театр, але він прагнув до театральних підмоств. Свої перші театральні університети Мойсей Якович проходив у Харкові. Так, наприклад, у Будинку піонерів він відвідував чимало різних творчих колективів, зокрема драматичного та естрадного театрів, а також він разом із Людмилою Гурченко танцював під керівництвом її мами та батька-баяніста. У Будинку вчителя осягав ази акторської майстерності в заслуженого

(Продовження на стор. 9)

артиста України Кононенка. Брав участь як актор у виставах Народного театру Будинку офіцерів під керівництвом режисера Галини Ткаченко. До сцени, як зазначає сам Мойсей Якович, його тягнуло магнітом... Йому надзвичайно хотілося вчитися в Театральному інституті на акторському факультеті, але на консультації для абітурієнтів (1951 р.) його запал охолодили: незважаючи на існуючі акторські дані та творчо підібраний репертуар, було заявлено, що йому не можна вчитися в даному Театральному інституті, бо як для національної сцени у нього дрібні риси обличчя.

Утім, незважаючи на те, що вищу освіту Мойсей Якович здобув у Харківському державному педагогічному інституті ім. Г.С.Сковороди на факультеті фізвиховання та спорту (1952–1956 рр.), подальший творчий шлях і педагогічна робота були давно вже наперед визначені його поетичним станом душі – ТЕАТРОМ, без якого він уже не міг спокійно жити.

Тож не дивно, що 1956 року була друга спроба вступити до Театрального інституту на вечірнє відділення. І вдруге було відмовлено вчитися через причину, що потрібно було народитися на селі і знати українську мову з дитинства.

Далі Мойсей Якович згадав свій виступ на обласному конкурсі читців 1957 р., де головою журі був Р.О.Черкашин (соратник Леся Курбаса), а одним із членів журі був видатний режисер Б.О.Глаголін. На цьому конкурсі Мойсей Якович посів перше місце і як переможець повинен був читати свою програму в Києві: «Поїздка до столиці не відбулася, оскільки урядовець із управління культури побачив «мінус» у тому, що Чехова та Маяковського я читав російською. Я був засмучений такою безглуздою обставиною і запропонував прочитати Шевченка російською, на що урядовець сприйняв мій благий намір як злісну витівку... Я люблю українську мову, володію нею, але навщо читати Чехова в перекладі, знаючи російську?!»

...А далі була дворічна театральна студія (1958–1960 рр.) при Харківському театрі російської драми ім. О.С.Пушкіна під керівництвом головного режисера театру О.Б.Скібневського, який був на той час завідувачем кафедри режисури Інституту культури. Але посвідчення після закінчення студії не було вручено, бо Міністерство культури дбало про виховання національних кадрів, а відтак відкрило театральну студію в Театрі української драми імені Т.Г.Шевченка під

керівництвом акторів Кумаченко і Покотило.

І після цього Мойсей Якович вирішив поїхати вчитися до Росії, до Ленінграду (на сьогодні – Санкт-Петербург), поєднуючи свою любов до театру та спорту, яким він, до речі, активно займався всі роки.

Формування світогляду, принципів, ідеалів

Рубіжним для молодого фахівця в галузі театральної педагогіки виявився 1962 рік – рік, коли Мойсей Якович приїздить до Ленінграду навчатися в найвидатнішого в Радянському Союзі та за кордоном спеціаліста зі сценруху Івана Едмундовича Коха. Мойсей Якович розпочинає навчання в асистентурі (на правах аспірантури) Інституту театру, музики та кінематографії (сьогодні – Санкт-Петербурзька державна академія театрального мистецтва), яку закінчив достроково 1965р.

Навчаючись в асистентурі, Мойсей Якович систематично відвідував інститут, бібліотеку ім. М.С.Салтикова-Щедрина, а також репетиції вистав у ленінградських театрах, бував на зйомках у павільйонах «Ленфільму», одним словом, «варився» в театральному оточенні.

Паралельно з навчанням на кафедрі сценічного руху під керівництвом заслуженого діяча мистецтв Росії, професора, кандидата мистецтвознавства І.Е.Коха, який, у свою чергу, був учнем директора Ленінградського театрального інституту (30-ті рр. ХХ ст.), режисера Б.М.Сушкевича (соратника К.С.Станіславського), Мойсей Якович опанував акторське ремесло у видатних педагогів Т.Г.Сойнікової та С.В.Гіппіуса на кафедрі майстерності актора,

якою керував Б.В.Зон, в минулому – головний режисер Ленінградського театру юного глядача, який до того ж був учнем К.С.Станіславського (1918–1922 рр., Оперна студія Московського Великого театру).

«Особистість І.Е.Коха і до сьогодні освітлює мій шлях, це шпиль Монблану, до якого я невтомно тягнуся. І.Е.Кох – це Учитель із великої літери, – каже Мойсей Якович. – Він не тільки закладав фундамент у вивченні пластичних дисциплін, в основі яких були об'єктивні закони природи та сценічної виразності, а й вибудовував науково обґрунтовану методику викладання сценруху. І.Е.Кох іще виховував своїх учнів як інтелігентних, енциклопедично освічених людей, кажучи, що **без високих людських якостей не може бути професіонала в педагогічній галузі, бо в супротивному випадку педагог не зможе передати студенту своїх знань у повному обсязі**».

Іще одним цікавим фактом із творчої біографії Мойсея Яковича є навчання протягом 6 років у творчій лабораторії при Всеросійському театральному товаристві (ВТТ, Москва) під керівництвом засновника московської школи сценруху та сценфехтування професора Аркадія Борисовича Неміровського.

Таким чином, отримавши професійні ґрунтовні знання, вміння та навички двох видатних майстрів пластичного виховання акторів і режисерів у Ленінграді та Москві, Мойсей Якович почав працювати вже як досвідчений викладач на професійній та науково обґрунтованій основі.

Усі його учні, з якими мені доводилося спілкуватися, відзначають інтелігентність М.Я.Розіна, його вимогливість і справедливість, а також безмежну душевну щедрість.

Видатний московський драматург сучасності, яка визнана в театральному світі далеко за межами України, Ніна Садур говорила про інтелігентність як про натхненність, а про справжніх інтелігентів як про творчих людей, які знають навщо і для чого вони живуть і які повинні займатися професійно своєю справою. «Духовність, – як зазначає видатний драматург Є.Шварц, цитуючи Р.Ролана, який, у свою чергу, посилається на древніх індійських філософів, – це не слова учителя, це не його книги, а це він сам, це його особистість». На мій погляд, вищезазначені слова про інтелігентність та духовність у повній мірі мають відношення до М.Я.Розіна.

У кожного педагога, як зазначає Мойсей Якович, повинні бути 5 ос-

новних принципи, перші три з яких мають відношення до будь-якої професії, де існує техніка і технологія: 1) від легкого до складного; 2) принцип комплексності; 3) принцип контрастності. І.Е.Кох створив 2 найважливіших принципи для акторів та режисерів не залежно від видів сценічного мистецтва, які допомагають завдяки методичним прийомам практично опанувати метод К.С.Станіславського. До цих 2 методичних принципів відносяться: 1) виконання завдання за розповіддю, а не за показом; 2) виразність дії, тобто логіка, доцільність, послідовність дії, точність та економічність її виконання.

Серед відомих викладачів з майстерності актора та режисури, які мали вплив на становлення творчої індивідуальності Мойсея Яковича, були також Б.В.Зон, Л.С.Вів'єн, Л.Ф.Макар'єв, А.І.Кацман, Г.О.Товстоногов, В.Стрижельчик (Ленінградська школа); Ю.О.Завадський, А.В.Ефрос, А.О.Гончаров, П.Н.Фоменко, І.Г.Рутберг (учень Марселя Марсо, пантоміма), А.Б.Немировський (учень Ю.О.Завадського) (Московська школа).

Перші і подальші кроки в професійному викладанні

Перші кроки в професійному викладанні Мойсей Якович робить у Ленінграді, працюючи на курсі Г.О.Товстоногова. Подальша ж доля Мойсея Яковича пов'язана з Далекосхідним педагогічним інститутом мистецтв, де він удосконалює досвід своєї педагогічної діяльності в галузі сценічної педагогіки. Невтомно гортаючи яскраві сторінки свого життя, Мойсей Якович із гордістю пригадує, як він створив на Далекому Сході єдину в Радянському Союзі кафедру сценічного руху, фізвиховання та спорту, якою керував з 1966 до 1975 р. і яка ще й до сьогодні активно функціонує. До того ж він був організатором та керівником 3-ого (1970–1972 рр.) практичного семінару для акторів і режисерів професійних театрів Далекого Сходу та Східного Сибіру під керівництвом Міністерства культури СРСР і Всеросійського театрального товариства (ВТО, Москва) і вважався на той час одним із найкращих у Союзі методистів у галузі театрального мистецтва, зокрема у вихованні пластичної культури.

Будучи вже відомим викладачем у Радянському Союзі та за кордоном (стажувався в Болгарії), Мойсей Якович бере активну участь в конференціях, симпозіумах, проходить стажування в усіх театральних навчальних закладах Москви та Ленінграду, зокрема таких, як: ВГК, ГПТС, школа-студія

МХАТу, вищі театральні училища ім.М.С.Щепкіна, ім. Б.В.Щукіна...

...Повернувшись через ностальгію 1975 року до Харкова, Мойсей Якович продовжує педагогічну діяльність: викладає спочатку 2 роки (1975–1977 рр.) з погодинною оплатою в Інституті культури (на сьогодні – Академія культури) на кафедрі режисури, згодом – в Інституті мистецтв (на сьогодні – Університет мистецтв ім. І.П.Котляревського) на кафедрі оперної підготовки (з 1977 р.) і кафедрі майстерності актора (з 1979 р.). У 80-ті роки М.Я.Розін удруге з погодинною оплатою викладає на кафедрі режисури Інституту культури. Останні 10 років, починаючи з 1999 р., Мойсей Якович як штатний викладач працює в галузі театральної та вокальної педагогіки в стінах Академії культури, викладає такі пластичні навчальні дисципліни, як – «Ритміку», «Основи сценічного руху», «Сценічне фехтування» та факультативно «Фізичну культуру» (спекурс – театральна фізкультура).

Секрети педагогічної майстерності

...Непомітно збігли хвилини нашого спілкування з Мойсеєм Яковичем, а в мене з'явилося бажання поставити йому іще одне питання: «У чому ж полягають секрети Вашої педагогічної майстерності, як Ви зацікавлюєте своїх студентів, надихаєте їх на роботу?». На що у відповідь почула золоті слова: **«Щоб бути гарним викладачем, треба любити те, чим ти займаєшся, що викладаєш, і любити тих, кому викладаєш, із ким працюєш!»**. Точніше не скажеш!!! До того ж, як зазначає Мойсей Якович, театральний педагог повинен мати як акторські, так і режисерські здібності. Акторські дані – це вміння повести за собою, це сценічний темперамент, енергетика. Ре-

жисерські ж дані педагога полягають у тому, щоб, у першу чергу, визначити перспективи розвитку студента в майбутньому і режисера в спілкуванні з майбутніми акторами.

Режисерсько-постановча діяльність у професійних театрах

Окрім педагогічної діяльності Мойсей Якович як режисер із пластики з 1966 року активно займається постановочною діяльністю в багатьох професійних театрах (драматичних, лялькових, оперети) не лише Харкова, але й багатьох інших міст України – Києва, Сум, Полтави, Кіровограда, Севастополя, Сімферополя, Дніпропетровська, Луганська... Він брав участь у постановчій роботі більш, ніж 70 вистав. Так, наприклад, чимало різножанрових пластичних композицій було зроблено на сценах Харківського українського драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка та Харківського російського драматичного театру ім. О.С.Пушкіна. У тандемі з режисерами (І.О.Борисом, А.Я.Літком, О.С.Барсегяном, В.Аносовим) Мойсей Якович поставив «Ричарда III», «На всякого мудреця достатньо простоти», «Маленького шарманщика», «За двома зайцями», «Макбета», «Короля Ліра», «Дон-Хіля – зелені штани», «Маленького принца» та багато інших вистав.

Заключне слово

Із усього сказаного, побаченого і почутого під час багатогодинної розмови з Мойсеєм Яковичем я роблю певні висновки: театральний педагог для нього – це не просто професія, це невід'ємна частинка його «Я», це поетичний стан його душі, що спонукає до постійної невтомної творчості, заряд якої і досі не згас!!!

Із М.Я. Розіним розмовляла
І.А. Куриленко, викладач

III Обласна спартакиада серед працівників підприємств, організацій та установ Харківської обласної профспілкової організації профспілки працівників культури

Підвищення фізичної культури населення є одним із найважливіших напрямків роботи державних структур, суспільних організацій та вишів. Невипадково, що Кабінет Міністрів України Постановою №1594 від 15.11.2006 р. прийняв Державну програму розвитку фізичної культури і спорту на 2007–2011 рр. Значне місце в Програмі займають спартакиади як основна форма масових спортивних заходів. Спартакиади працівників культури передбачені для: 1) підвищення ефективності роботи працівників культури; 2) організації активного відпочинку; 3) пропаганди фізичної культури та спорту серед працівників галузі, орієнтації їх на здоровий спосіб життя.

Чергова спартакиада Харківської обласної профспілкової організації профспілки працівників культури, в якій взяли активну участь співробітники Академії культури, проводилася в два етапи: 1-й етап – масові змагання в трудових колективах із різних видів спорту протягом року; 2-ий етап – фінальні змагання.

Академія культури брала активну участь в обох етапах. На I етапі проводилися змагання в рамках спартакиади ХДАК – 2009, яка була присвячена 80-річчю академії. При проведенні академічної спартакиади визначалися не тільки кращі спортсмени серед студентів, але й активісти серед професорсько-викладацького та інженерно-технічного складу академії. Для участі у фінальній частині спартакиади профспілок сформована команда за результатами спартакиади ХДАК – 2009. За умовами до участі в змаганнях не допускалися студенти, тому до складу команди увійшли викладачі кафедри фізичної культури і здоров'я, факультетів хореографічного мистецтва, документознавства і інформаційної діяльності та кіно-, телемистецтва. Змагання проходили з 10 видів спорту, у 8 з яких виступала наша команда. Команда академії у такому складі та на такому рівні виступала вперше. Участь нашої команди ускладнювалась ще й тим, що

ми змагалися з зовсім юними спортсменами, наприклад, із командами дитячо-юнацької спортивної школи, музичного училища. Незважаючи на це, виступ нашої команди слід визнати успішним. З 81 комплекту медалей, які були розіграні, команда ХДАК отримала 15 медалей різної вартості: 2–золоті, 3 – срібних, 6–бронзових.

Тон виступів задали стрільці, отримавши 25 вересня бронзову медаль у командній першості. Завідувач кафедри фізичної культури і здоров'я В.Х.Закіров отримав золоту медаль у стрільбі зі спортивного пістолета на відстані 25 метрів, а старший викладач Н.В. Цигановська отримала «бронзу» в даному виді змагань. Успіх підтримали інші команди 26 вересня: золоту медаль отримав викладач кафедри фізичної культури і здоров'я Д.С. Батулін, срібними призерами стали В.В. Гончар, Ю.Ю. Великий, В.П.Красов, О.М. Іваницький, бронзовими призерами стали Н.А. Веретельникова, В.В.Побіженко.

У загальнокомандному заліку спортсмени ХДАК посіли 4 місце серед 11 заявлених команд. Відносно невисоке місце обумовлено певними об'єктивними та суб'єктивними причинами. Об'єктивні при-

чини полягають у фінансових труднощах, відсутності спортивної бази для проведення тренувань із таких видів спорту, як кульова стрільба, легка атлетика та ін. Суб'єктивні причини обумовлені помилками в організації змагань, наприклад, тим, що ми виставили команди не у всіх видах, не брали участь у змаганнях із волейболу та гирьового спорту. Участь хоча б в одному з цих видів виводила команду на друге місце. Але це є перспектива на майбутнє.

Аналізуючи в цілому підсумки II етапу спартакиади профспілки працівників культури, можна зазначити, що масова фізкультура та спорт в Академії культури не перебуває в глухому куті: співробітники академії продовжують традиції минулих років. Команда академії, за визнанням організаторів обласної спартакиади, продемонструвала активність, високий рівень спортивної етики, волю до перемог. Тому в майбутньому ми сподіваємося на ще більші досягнення в спортивно-масовій роботі за участю не тільки викладачів, а також студентів, сподіваємося на ще більшу підтримку цього напрямку діяльності з боку ректорату, профспілкової організації.

ВІКТОР ХАСАНОВИЧ ЗАКІРОВ,
завкафедри фізич. культури і здоров'я

Зачарована Україною

Цьогорічна літня практика подарувала мені і моїм однокурсникам можливість познайомитися з різноманітними величними краєвидами нашої країни, її старовинними містами, найбільшими річками... За 10 незабутніх днів ми проїхали аж 13 областей України. Але розповім лише про ті місця, які дозволили мені побачити лик тієї країни, що заворює уяву.

Почну свою розповідь із міста Чернігова, де ми оглянули 5 архітектурних пам'яток домонгольського періоду, відвідали Антонієві печери, садибу Коцюбинських, що привернула мою увагу теплою домашньою атмосферою, розкішним садом, де є безліч екзотичних південних рослин. До того ж побачили Чорну могилу – курган, в якому за легендами поховано засновника Чернігова князя Чорного.

...А далі був Острог, що зустрів нас своєю тишею і сивою красою. Тут знаходиться всюди знана Острозька академія, що була заснована князем Костянтином і в якій зберігається колекція стародруків, що вражають своєю товщиною та оформленням.

Далі ми попрямували до джерела Святої Анни, що знаходиться в Дубенському районі Рівненської області. Незважаючи на те, що вода тут має завжди температуру +4°, у мене виникло непереборне бажання випробувати на собі її цілющу властивість. Занурившись у голубінь безодні, я начебто опинилась одночасно в прірві і на небі, мене огорнуло радісне почуття народженості.

Треба зазначити, що чимало часу ми провели безпосередньо в дорозі. Крізь вікно автобуса Україна продовжувала зачаровувати своїми безкраїми полями та незаними шляхами...

...Почаїв, що славиться своєю Лаврою, зустрів нас і паломників гучним мелодійним пронизливим дзвоном, що приликав у саму душу, сповіщав про вічні й нетлінні людські цінності, а також виганяв геть внутрішню самоту й безвір'я. Храми в цей день прикрашали різними квітами і пахучим зіллям – чекали на велике свято... А ми знову рушили в дорогу...

Львів... Він вразив у саме серце: неперевершена краса і вишуканість архітектури, вузькі старовинні вулички, маленькі затишні кав'ярні... Це місто-музей під відкритим небом, а для мене особисто – місто-мрія! Львів знаходиться під охороною ЮНЕСКО, тому вести хаотичну забудову і, таким чином, плюндрувати красу старовинного міста суворо забороняється, бо інакше воно втратить свій унікальний статус. Із визначних пам'яток, які нам довелося побачити, найбільше запам'ятався музей Королівської палати, де свого часу була резиденція польського короля Яна Собеського. Треба зазначити, що експонати цього музею використовувалися при зйомках відомої кінострічки «Три мушкетери». Взагалі, тут зібрана велика колекція меблів та коштовних орденів, що ними нагороджували визначних осіб.

Наступною нашою зупинкою була Хотинська фортеця, що знаходиться на високому правому схилі Дністра. Являє вона собою пам'ятник оборонної архітектури XIII – XIV століть, була зведена якраз за часів князювання Данила Галицького. Її стіни, що витримували

багато облог, війн і битв, мають орнамент, щодо походження якого сперечаються науковці і досі. У середині ж фортеці знаходиться криниця глибиною 61 метр та шириною 2 метри. Екскурсивод навіть дозволив нашим хлопцям викачати звідти води, щоб почастувати нею всю групу.

Наступне місто, яким я буду довго марити і бачити уві снах, є Кам'янець-Подільський. Кам'янець – невеличке місто, що має стародавню середньовічну і сучасну частини. Звичайно ж, закохалась я в стародавню. Тут знаходиться пам'ятник «Семи культур», глибочний 40 метровий каньйон, швидка річка Смотрич і острів, на якому знаходиться величезна фортеця.

Якою ж невідомою і прекрасною виявилася для мене рідна країна! Вона постала переді мною, мов сором'язлива дівчина, яка тільки на хвилинку показала своє личко несподіваному гостю. Протягом усієї подорожі мені особисто не вистачало почуття реальності – такими фантастично прекрасними і казковими були краєвиди України!

**Вікторія Серенко,
четвертокурсниця ф-ту
культурології**

*«Бурсацький узвіз»,
газета для студентів і
співробітників ХДАК.
Засновник – колектив
Харківської державної
академії культури.*

*Газета зареєстрована в
Головному управлінні
юстиції у Харківській
області. Свідоцтво:
ХК №1520-261 Р
від 12.05.2009 року*

*Адреса редакції: 61003,
м.Харків, Бурсацький узвіз, 4,
т.731-32-82; 771-04-30.
Тираж 200 прим.
Видавець – ХДАК*

*Керівник проекту: А.О.Рижанова
Головний редактор:
І.А.Куриленко
Редакційна рада: О.М. Білик,
О.М. Сухорукова, В.Х.Закіров,
А.Компанієць, М.Статівко*